
Brahmalekhini Hridayam

——
ब्रह्मलेखिनीहृदयम्
——

Document Information

Text title : Brahmalekhini Hridayam

File name : lekhinIhRRidayam.itx

Category : devii, devI, dashamahAvidyA, hRidaya

Location : doc_devii

Transliterated by : Durga Sharma

Proofread by : Durga Sharma

Latest update : July 10, 2026

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

July 10, 2026

sanskritdocuments.org

ब्रह्मलेखिनीहृदयम्

(अथवा ब्रह्मविद्याहृदयं अथवा लेखिनीश्वरीहृदयस्तोत्रं)
ॐ अस्य श्रीब्रह्मलेखिनीहृदयस्तोत्रमहामन्त्रस्य
भगवान् सदाशिवऋषिः । अनुष्टुप् छन्दः ।
श्रीब्रह्मलेखिनी परादेवता । परब्रह्म बीजम् । महामाया शक्तिः ।
चिन्मयं कीलकम् । स्वसंवित्प्रसादसिद्ध्यर्थं
धर्मार्थकाममोक्षचतुर्विधपुरुषार्थसिद्ध्यर्थं
कैवल्यप्राप्त्यर्थं परब्रह्मसाक्षात्कारसिद्ध्यर्थं
मन्त्रराजहृदयप्रसादसिद्ध्यर्थं
श्रीब्रह्मलेखिनीप्रीत्यर्थं जपे विनियोगः ॥
ईश्वर उवाच ।
गायत्री महाविद्या सा कल्पकोटिष्वदुर्लभा ।
संस्मृत्या यस्याः सद्यः पुनरावृत्तिर्न विद्यते ॥ १ ॥
शृणु देवि प्रवक्ष्यामि रहस्यानां परं रहः ।
निगूढं निगमेष्वेतद्यो गिदुर्लभदर्शनम् ॥ २ ॥
न वेदैर्नागमैरेतत् प्राप्यते कथमप्यहो ।
निर्हेतुककृपादृष्ट्या स्वयमेव प्रकाशते ॥ ३ ॥
हृदयं ब्रह्मलेखिन्याः सुधासारप्रवाहकम् ।
यत्राक्षरसमुत्पत्तिः परं ब्रह्म प्रतीयते ॥ ४ ॥
अस्य हृदयमन्त्रस्य ऋषिरस्म्यहमव्ययः ।
अनुष्टुप्छन्द उच्येत देवता लेखिनी परा ॥ ५ ॥
परब्रह्म परं बीजं परं ज्योतिः प्रकीर्तितम् ।
महामाया परा शक्तिः कीलकं चिन्मयं स्मृतम् ॥ ६ ॥
धर्मार्थकाममोक्षाणां सिद्ध्ये विनियोजितम् ।

कैवल्यामृतलाभाय स्वसंवित्तिप्रसिद्धये ॥ ७ ॥
 क्षणमात्रं ततो ध्यायेत् चिन्मयूखैकविग्रहम् ।
 चिदग्निकुण्डसम्भूतां पद्ममध्ये व्यवस्थिताम् ॥ ८ ॥
 विधात्रीं विश्वजननीं वाङ्मयीं विश्वधारिणीम् ।
 निर्विकल्पप्रभां देवीं स्मितचन्द्रनिभाननाम् ॥ ९ ॥
 अमृताब्धेर्मन्त्रेण करपद्मं विशोधयेत् ।
 षडङ्गेषु ततः पश्चात् सावित्रीं विनिवेशयेत् ॥ १० ॥
 मायाबीजं समुच्चार्य भास्वन्तं भानुवत्प्रभम् ।
 ततो हृद्यमिदं दिव्यं जपेन्मौनपरायणः ॥ ११ ॥
 यत्र वर्णा लयं यान्ति यत्र नादः प्रशाम्यति ।
 यत्र वाक् विलयं याति सा लेखिन्याः परा गतिः ॥ १२ ॥
 गोपनीयं प्रयत्नेन प्राणेभ्योऽपि गरीयसम् ।
 नाभक्ताय प्रदातव्यं न निन्दकजनाय च ॥ १३ ॥
 अथ स्तोत्रम् ।
 निरालम्बा निराभासा निःस्पन्दा निष्प्रपञ्चिका ।
 स्वसंवित्तरला देवी स्वयमेवादिसाक्षिणी ॥ १ ॥
 यतो निःशब्दनिर्घोषो यतो निःशेषविस्तरः ।
 यतो निष्कारणोल्लासस्तस्मै लेखिन्यै नमो नमः ॥ २ ॥
 अव्यक्तबीजकोशस्था व्यक्तिवल्लीविलासिनी ।
 अक्षरोद्यानमध्यस्था वर्णवीथीविहारिणी ॥ ३ ॥
 अकारादिक्षकारान्तवर्णजालैकजीविता ।
 उच्चारानुच्चरद्भावगूढनिःश्वासरूपिणी ॥ ४ ॥
 यत्र धातुर्न धातारं वेत्ति वेदो न वेदनम् ।
 तत्र चिन्मात्रविश्रान्तिर्लेखिनी परिकीर्तिता ॥ ५ ॥
 चतुर्मुखस्य चिन्ताया योनिरप्रकटात्मिका ।
 जगन्नियन्तुरुद्भूता नाभिर्नाभेरपि स्थिता ॥ ६ ॥
 विश्वक्षेपालसच्छायाव्यापिनः शयनाश्रया ।
 पञ्चवक्त्रप्रबोधस्य मौनमुद्रा सनातनी ॥ ७ ॥

सद्योजातप्रभोद्भूतिर्वामदेवस्य वल्लरी ।
 अघोरहृदयध्वान्तक्षालनामृतदीधितिः ॥ ८ ॥
 तत्पुरुषप्रणव्योमा ईशानस्य परा श्रुतिः ।
 सदाशिवस्य निःश्वासचिन्मयूखप्रसूतिका ॥ ९ ॥
 सृष्टौ सङ्कल्परेखेव स्थितौ सत्त्वैकनिःसृतिः ।
 संहारे कालकल्लोला तिरोधानेऽप्यगोचरा ॥ १० ॥
 अनुग्रहे सुधासारा कैवल्यैकप्रदीपिका ।
 पञ्चकृत्यैकनिलया पञ्चब्रह्मस्वरूपिणी ॥ ११ ॥
 त्वं वाग्भवस्य निर्लीना त्वं श्रीबीजस्य जीविका ।
 त्वं कामबीजकल्लोला त्वं ह्रील्लेखा परात्परा ॥ १२ ॥
 त्वमेव प्राणसञ्चारोऽपानस्य निवर्तनम् ।
 समानस्य समुल्लास उदानस्योर्ध्वदीधितिः ॥ १३ ॥
 व्यानस्य विश्वसंव्याप्तिर्नाडीचक्रमहाधुनी ।
 हंसोच्छ्वासप्रबोधैकसूत्रिणी प्राणधारिणी ॥ १४ ॥
 त्वं वाणी वागतीतापि त्वं रमा श्रीरनुत्तमा ।
 त्वं नीला निखिलच्छाया धृतिर्मैधा सरस्वती ॥ १५ ॥
 स्मृतिः प्रज्ञा मतिः कान्तिर्बुद्धिर्लज्जा दया क्षमा ।
 श्रद्धा तुष्टिर्विभूतिश्च पुष्टिः शान्तिर्विराजसे ॥ १६ ॥
 त्वमदितिर्द्वादशार्केषु वसूनामष्टदीधितिः ।
 रुद्राणां रौद्रनिर्लेपा विश्वदेवेषु चेतना ॥ १७ ॥
 साध्यानामप्रमेयार्था मरुतां स्पन्दधारिणी ।
 अश्विनोर्भेषजच्छाया पितृणाममृताश्रुतिः ॥ १८ ॥
 इन्द्रस्योज्जृम्भणप्रज्ञा वह्नेर्होमामृतोर्मिका ।
 वारुणी गाम्भीरीरेखा वायोर्जीवनचञ्चला ॥ १९ ॥
 धनेशस्य निधेर्निद्रा धर्मराजस्य निर्णयः ।
 निर्ऋतेर्निर्भयप्रान्त ईशानस्य परा धृतिः ॥ २० ॥
 मत्स्ये वेदार्णवोद्धारा कूर्मे धैर्यमहीभृतिः ।

क्रोडे भूगर्भनिर्मोक्षो नखरांशौ महोज्ज्वलम् ॥ २१ ॥
 वामने विश्वसङ्कोचो भार्गवे ब्रह्मदीधितिः ।
 राघवे सत्यनिःश्वासो हलिनो भूधृतिः स्थिरा ॥ २२ ॥
 गोपाले प्रेमनिर्झारो बुद्धे शून्यार्थदर्शिता ।
 कल्किनः कालवेलायां निष्कलङ्कप्रबोधिनी ॥ २३ ॥
 काली कालाग्निनिःशेषा कपालिन्यव्ययानना ।
 तारा तारकनिर्घोषा षोडशी पूर्णचन्द्रिका ॥ २४ ॥
 भुवनेशी भुवो रेखा भैरवी भैरवध्वनिः ।
 वज्रवैरोचनी दीप्तिर्धूम्रा धूम्रातिगामिनी ॥ २५ ॥
 बगलामुखि वाक्स्तम्भा मातङ्गी नादमालिका ।
 कमलाक्षी परा लक्ष्मीः सर्वविद्यामयी शिवा ॥ २६ ॥
 कैलासे पर्वती देवि ब्रह्मलोके सरस्वती ।
 वैकुण्ठे कमला नित्या क्षीरोदाम्भोनिवासिनी ॥ २७ ॥
 गोलोके कृष्णजीवात्मा राधिका रसराज्ञिका ।
 रासमण्डलमध्यस्था रासेशी रसमञ्जरी ॥ २८ ॥
 वृन्दा वृन्दावने नित्यं निकुञ्जच्छायशायिनी ।
 स्वर्गे श्रीः सुरसद्वस्थाऽलकायां निधिरूपिणी ॥ २९ ॥
 यत्र द्वैतं तदा लीला यत्राद्वैतं तदा त्वमेव ।
 यत्रोभयं विलीयेत तत्र ते हृदयं महत् ॥ ३० ॥
 द्रष्टा दृश्यं च दर्शनं ज्ञाता ज्ञेयं च या स्वयम् ।
 प्रमाता प्रमाणमेकं प्रमेयस्यापि कारणम् ॥ ३१ ॥
 नादो बिन्दुः कला रेखा शक्तिः शून्यं परं पदम् ।
 एतत्सर्वं त्वमेवेति निश्चयो हृदयोदयः ॥ ३२ ॥
 तन्मात्रपञ्चकच्छाया महाभूतप्रदीपिका ।
 इन्द्रियग्रामगहना चित्तवीचीविलासिनी ॥ ३३ ॥
 नाहं न त्वं न सोऽन्योऽस्ति नैक्यं नैव पृथक्त्वता ।
 यत्रोभयविलासोऽपि तत्र ते परमं वपुः ॥ ३४ ॥

यत्र प्रश्नो न निष्पत्तिर्यत्रोत्तरमगोचरम् ।
 तत्र स्वयंस्फुरल्लेखा चिन्मुद्रा परिकीर्तिता ॥ ३५ ॥
 अव्यक्तस्याप्यव्यक्तत्वं व्यक्तस्याप्यप्रकाशता ।
 त्वयि स्फुरति देवेशि दीपश्चित्रपटे यथा ॥ ३६ ॥
 छायेव भाति भास्वत्यां भासैव छायाया विना ।
 त्वयि विश्वविलासोऽयं स्वप्नरेखेव दृश्यते ॥ ३७ ॥
 निमेषोन्मेषयोर्मध्ये या विश्रान्तिरनुत्तमा ।
 सैव ते हृदये देवि निष्कम्पा परमेश्वरी ॥ ३८ ॥
 नादो जातो न निर्जातो बिन्दुर्नोदीयते क्वचित् ।
 यत्राक्षरमपाक्षरं तत्र ते परमं पदम् ॥ ३९ ॥
 कालो लीलाकणो यस्याः कल्पा लोमविलासिनः ।
 युगस्रोतांसि निःश्वासा दिवसाः स्मितदीधितिः ॥ ४० ॥
 नक्षत्रनिकराः केशा ग्रहचक्रं किरीटकम् ।
 गङ्गाप्रवाहहारश्रीर्दिगन्ताः कुण्डलद्युतिः ॥ ४१ ॥
 व्योम ते नयनच्छाया वायुः प्राणप्रवाहकः ।
 वह्निस्ते ज्ञाननिर्झारः सलिलं करुणारसः ॥ ४२ ॥
 धरा धैर्यप्रभा देवि पर्वता मौनमुद्रिकाः ।
 वनानि रोमराजीनां लताः सङ्कल्परखिकाः ॥ ४३ ॥
 अहोरात्रे निमेषौ ते ऋतवः श्वासविभ्रमाः ।
 संवत्सरः पदस्पन्दो युगान्तः केशकम्पनम् ॥ ४४ ॥
 ऋचो निःश्वासविस्ताराः सामानि स्मितवीचयः ।
 यजुंषि हृदयोल्लासा अथर्वाङ्गिरसः श्रुतिः ॥ ४५ ॥
 व्याकरणं पदच्छेदो निरुक्तं ते कटाक्षणम् ।
 छन्दांसि चरणन्यासा ज्योतिषं नयनार्चिषः ॥ ४६ ॥
 मीमांसा ते मनोरेखा न्यायो बुद्धेर्निरूपणम् ।
 वेदान्तो हृदयावासः शून्यता ते परा गतिः ॥ ४७ ॥
 आगमा अङ्गुलीरेखास्तन्त्राणि करपल्लवाः ।
 मन्त्रास्ते हृदयस्पन्दा यन्त्राण्यस्थिविनिर्मितिः ॥ ४८ ॥

अकारो दक्षिणः पाद उकारो वामपादकः ।
 मकारो हृदयाम्भोजं बिन्दुमौलिविभूषणम् ॥ ४९ ॥
 वर्णाः कुसुमविस्तारा पदानि मधुपावलिः ।
 वाक्यानि मकरन्दौघा अर्थाः सौरभसञ्चयाः ॥ ५० ॥
 ज्ञातुः पूर्वं त्वमेवासीज्ज्ञेयस्यापि पुरः स्थिता ।
 ज्ञानस्याप्यन्तरालस्था स्वसंवित्परिपूरिणी ॥ ५१ ॥
 यदा वेत्ति स्वमात्मानं ज्ञाता ज्ञानविवर्जितः ।
 तदा त्वदीयमालोकं केवलं केवलं भवेत् ॥ ५२ ॥
 यत्र शब्दो लयं याति यत्रार्थोऽपि विलीयते ।
 यत्र चिन्ता स्वयं सुप्ता तत्र त्वं बोधरूपिणी ॥ ५३ ॥
 स्वप्ने जागर्ति या नित्यं जाग्रत्यपि सुषुप्तिवत् ।
 तुरीयमप्यतीतायै तस्यै लेखिन्यै नमो नमः ॥ ५४ ॥
 द्वैतं ते क्रीडनोल्लासोऽद्वैतं ते हृदयं महत् ।
 द्वैतादद्वैतसञ्चारः करुणैव पदे पदे ॥ ५५ ॥
 अतो न वेद वेदस्त्वां न ध्याता ध्यानगोचरः ।
 स्वयमेव स्वसंवेद्या स्वयमेव स्वयम्भुवा ॥ ५६ ॥
 यस्यां लीनं जगज्जालं यस्मादुद्भाति पुनः पुनः ।
 तामनादिमनन्तां त्वां चिन्मयूखां नमाम्यहम् ॥ ५७ ॥
 न तत्त्वं तत्त्वतो ग्राह्यं नातत्त्वं त्यज्यते क्वचित् ।
 यदुभाभ्यामतीतं तत् स्वयमेव त्वदात्मकम् ॥ ५८ ॥
 यत्रोदेति न चोदेति यत्रास्तं नैव गच्छति ।
 अनुदेयं परं ज्योतिस्तव स्फूर्तिः सनातनी ॥ ५९ ॥
 येन पश्यन्ति पश्यन्तो येन ज्ञातं प्रजायते ।
 तदेव ते पदाम्भोजं न दृश्यं दृश्यकारणम् ॥ ६० ॥
 निःसीमशून्यविपिने निर्वाणामृतनिर्झरे ।
 अव्याहतचिदुद्याने विहरन्तीं नमाम्यहम् ॥ ६१ ॥
 अव्यक्तवर्णविन्यासैरक्षरैरक्षरातिगैः ।

स्वयं लिखसि विश्वं त्वं स्वयमेव विलुम्पसि ॥ ६२ ॥
 यद्विलासो जगद्भाति यन्निद्रा प्रलयो मतः ।
 यत्प्रबोधो महाबोधस्तदेव हृदयं तव ॥ ६३ ॥
 स्वप्नो जागरणं मौनं नादो बिन्दुः कला लयः ।
 एते ते केवलच्छायाः स्वरूपं नो निगद्यते ॥ ६४ ॥
 प्राणे नासि मनो नासि बुद्धिर्नासि न च स्मृतिः ।
 एतेषामन्तरालस्था स्फुरसि स्वप्रकाशिनी ॥ ६५ ॥
 अन्तर्नान्तो बहिर्नान्तो मध्यो नास्ति निरूपितः ।
 यत्र सर्वं समाप्नोति तत्ते धाम निरामयम् ॥ ६६ ॥
 अर्चिर्नासि तमो नासि छाया नासि न भास्करः ।
 यदेतदुभयातीतं तदेव परमं वपुः ॥ ६७ ॥
 अश्रुतं श्रुतिमाप्नोति अदृष्टं दृश्यते स्वयम् ।
 अविज्ञातं विजानाति त्वत्प्रसादप्रदीपितम् ॥ ६८ ॥
 वर्णे वर्णे गुहं तेजः पदे पदे परा गतिः ।
 श्वासे श्वासे सुधासिन्धुर्हृदि हृद्यनघा स्थितिः ॥ ६९ ॥
 तत्पदं चिन्मयं शान्तं सवितुर्धाम केवलम् ।
 वरेण्यं निखिलाधारं भर्गो मोहान्धभेदनः ॥ ७० ॥
 देवस्यैव परा शक्तिर्धौमहीत्यन्तराश्रया ।
 धियो यो नः प्रचोदयादित्येषा ते परा गतिः ॥ ७१ ॥
 नोच्चार्यन्ते पदान्यत्र रहस्येन व्यवस्थिताः ।
 मन्त्रराजस्य बीजानि हृदये ते विलासिनि ॥ ७२ ॥
 यः पश्यत्यात्मनात्मानं त्वद्भासैव प्रकाशितम् ।
 तस्य बन्धो न मोक्षो वा केवलं चिन्महाम्बुधिः ॥ ७३ ॥
 यः शृणोति न शब्देन यः पश्यति न चक्षुषा ।
 यः स्पृशत्यस्पृशद्भावं स ते भक्तः स बुद्धिमान् ॥ ७४ ॥
 न मार्गो न पदं देवि न प्राप्तिर्नापि साधनम् ।
 स्वसंविदेव सम्प्राप्तिस्त्वत्कृपैव परा गतिः ॥ ७५ ॥

लीयन्ते यत्र वेदान्ता आगमा निगमास्तथा ।
 तर्का यत्र प्रणम्राः स्युस्तव मौनं तदद्भुतम् ॥ ७६ ॥
 अकारादिक्षकारान्तं विश्वमेतच्चराचरम् ।
 एकैव लेखनी सूक्ष्मा लिखत्येव निरन्तरम् ॥ ७७ ॥
 न लेख्यं न च लेखकः न पत्रं न च लेखनी ।
 स्वयमेवाक्षरातीता साक्षिणी परमा शिवा ॥ ७८ ॥
 इत्युक्त्वा परमेशानो मौनमेव समाविशत् ।
 मौनादुदेति या विद्या सा लेखिन्यै नमो नमः ॥ ७९ ॥
 एतद्धि हृदयं दिव्यं मन्त्रराजस्य जीवितम् ।
 परब्रह्मस्वरूपस्य निःश्वासाम्भोनिधेर्हृदि ॥ ८० ॥
 य इदं श्रद्धया नित्यं हृदयं सम्प्रकीर्तयेत् ।
 न तस्य पुनरावृत्तिः परब्रह्माधिगच्छति ॥ ८१ ॥
 यत्र सावित्री गायत्री यत्र वेदस्य निःस्वनः ।
 तत्र लेखिनिका देवी स्वयंसञ्जम्भते ध्रुवम् ॥ ८२ ॥
 यथा वेदेषु गायत्री पुराणेषु महेश्वरी ।
 आगमेषु परा राधा तन्त्रेषु ललिताम्बिका ॥ ८३ ॥
 भुवनेशी परा मूर्तिर्लेखिनी सूत्रधारिणी ।
 यस्यां ग्रथितमखिलं विश्वसूत्रमनन्धरम् ॥ ८४ ॥
 अस्यैकस्य पठन्मात्रात् कोटिगायत्रिकं फलम् ।
 अनुक्तं लभते पुण्यं गुह्यगुह्यतरं महत् ॥ ८५ ॥
 जयेच्छुरामुयाज्जेतुं श्रीकामः श्रियमश्नुते ।
 विद्याकामो लभेद्विद्यां दीक्षार्थी दीक्षितो भवेत् ॥ ८६ ॥
 निर्धनो निधिमासाद्य निराशोऽप्याश्रयं लभेत् ।
 निःसन्तानोऽपि सन्तानं निर्भयोऽमृतमश्नुते ॥ ८७ ॥
 यस्य जिह्वाग्रसंलीनं हृदयं ब्रह्मलेखिनीम् ।
 तस्याक्षराणि नाक्षराणि ब्रह्मैव परिसर्पति ॥ ८८ ॥
 गोप्यं गोप्यतरं गोप्यं गुह्याद्गुह्यतरं महत् ।
 स्वयम्भूवक्रनिर्गीतं न देयं भक्तिवर्जिते ॥ ८९ ॥

॥ इति श्रीयोगतन्त्रे योगेश्वर योगेश्वरीसंवादे
ब्रह्मलेखिनीहृदयं अथवा ब्रह्मविद्याहृदयं अथवा
लेखिनीश्वरीहृदयस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

Encoded and proofread by Durga Sharma

Brahmalekhini Hridayam

pdf was typeset on July 10, 2026

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

